

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2024-26)

Onderwerp: Onderzoek aantal dak- en thuisloze mensen in de
Achterhoek
Portefeuillehouder: wethouder Moors
Datum: 27 februari 2024

Kennis te nemen van

1. De resultaten van het onderzoek naar de aantallen en kenmerken van dak- en thuisloze mensen in de regio Achterhoek.
2. De vervolgstappen in de maatschappelijke opgave van de huisvesting en ondersteuning van deze doelgroep.

Context

Op 9 mei 2023 heeft het college de bestuursopdracht Toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen vastgesteld. Onderdeel van de opdracht is het in beeld brengen van het aantal dak- en thuisloze mensen en de achterliggende problematiek van dakloosheid. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau HHM, volgens de methode ETHOS Light. Dit staat voor European Typology of Homelessness and Housing Exclusion dat in Europa wordt gezien als de best onderbouwde en meest gezaghebbende manier om dakloosheid te meten. Met deze methodiek worden ook mensen geteld die wel een dak boven hun hoofd hebben, maar die toch beschouwd worden als dak- en thuisloos, bijvoorbeeld de mensen die (tijdelijk) bij familie of in een instelling verblijven. Dat is een bredere definitie van dak- en thuisloosheid dan voorheen.

Kernboodschap

De opvang en ondersteuning van dak- en thuislozen is een maatschappelijke opgave die we als centrumgemeente samen met de regiogemeenten uit de Achterhoek vormgeven. Om deze opgave goed in te vullen is het van belang ook zicht te hebben op mensen die dreigen dakloos te raken. Vandaar dat er gekozen is voor een brede definitie van dak- en thuisloosheid en is er bij de inventarisatie ook gekeken naar de achterliggende problematieken. Aan het onderzoek hebben 23 organisaties meegewerkt, waaronder de 8 gemeenten, zorgorganisaties en maatschappelijke organisaties.

Brede telling

Onderzoeksbureau HHM heeft geteld hoeveel mensen er verblijven in een woning met dreigende huisuitzetting, bij familie, vrienden of kennissen, in een niet-conventionele ruimte, in een instelling, in een opvang voor thuislozen of tijdelijke verblijf, in de (nood)opvang of in de openbare ruimte. Het onderzoeksbureau komt bij deze brede telling op een totaal aantal van 264 personen die dak- of thuisloos zijn of het risico lopen dit te worden, plus 159 "briefadressen"¹. Dit aantal komt overeen met tellingen in andere regio's van ons land volgens deze systematiek.

Het onderzoek laat zien dat het stereotype beeld van de groep dak- en thuisloze mensen achterhaald is. Het beeld dat het gaat om mensen die op straat of in de opvang leven verdient bijstelling. Een aanzienlijke groep mensen verblijft bij vrienden, familie of in niet

¹ Een briefadres is het adres van iemand met wie afgesproken is dat deze de post voor iemand ontvangt en doorgeeft, om schriftelijk bereikbaar te blijven voor de gemeente en andere overheidsinstanties. Een briefadres krijgt iemand bijvoorbeeld als er (nog) geen vast woonadres is, of in bepaalde bijzondere omstandigheden zoals het verblijf in een zorginstelling.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2024-26)

conventionele woonruimtes. Voor 111 mensen heeft Doetinchem als centrumgemeente een verantwoordelijkheid vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning, namelijk de categorie mensen die in de openbare ruimte verblijven, mensen in de (nood)opvang of crisisopvang en mensen die vanuit de Wmo of Jeugdzorg uitstromen uit Beschermd Wonen.

Divers profiel

Het profiel van de dak- en thuisloze personen is divers. Het betreft personen in alle levensfasen, van jongvolwassenen tot ouderen. Ruim een derde van de personen is vrouw, bijna een kwart van de personen is jonger dan 27 jaar. De grootste groep betreft alleenstaanden (al dan niet met minderjarigen in dezelfde situatie), maar ook zijn er verschillende dak- of thuisloze gezinnen. De reden tot verlies van woonzekerheid is divers. Vaak zijn er ook meerdere redenen, die elkaar mogelijk ook hebben beïnvloed. Financiële redenen staan bovenaan de lijst, gevolgd door relatieproblemen en/of conflicten met familie. Psychische problemen en in mindere mate verslavingsproblemen worden ook vaak genoemd. De meeste mensen verblijven in Doetinchem. Dat komt omdat Doetinchem centrumgemeente is voor de maatschappelijke opvang en beschikt over de meeste opvangvoorzieningen.

Vervolg

In de rapportage staat een aantal aanbevelingen die we opvolgen. We gebruiken deze resultaten om samen met regiogemeenten en betrokken organisaties verder te werken aan toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen in de Achterhoek. Ook voeren we regionaal het gesprek over de spreiding van de huisvestingsopgave. Daarnaast voeren we enkele vervolgonderzoeken uit, met name naar de groep mensen die een briefadres heeft of die bij familie, vrienden, kennissen of in een andere ruimte verblijft om in beeld te krijgen in hoeverre deze groep een zorg- of ondersteuningsvraag heeft.

In een informatieve raadsbijeenkomst in april nemen we de raad mee in de resultaten van het onderzoek en de stand van zaken van de bestuursopdracht.

Bijlagen

1. Oplegger bij Onderzoek aantal dak- en thuislozen in de regio Achterhoek
2. Onderzoek aantal dak- en thuislozen Regio Achterhoek